

Exit rampscenario's: hoog tijd om het hele klimaatbeleid op de schop te nemen

Posted on 9 mei 2026 by Arnout Jaspers

Wat kunnen mensen toch opgewonden raken van een gezaghebbende instantie die ergens een stempeltje op zet, om eindelijk officieel te maken wat iedere ter zake kundige allang wist.

Het IPCC hanteert voor zijn klimaatvoorspellingen een handvol scenario's voor hoeveel CO2 de mensheid deze eeuw nog gaat uitstoten. Het somberste scenario met 6 graden opwarming in 2100 (RCP 8.5 of, in een recentere editie, SSP5-8.5) is nu geschrapt, evenals het meest gunstige scenario, waarin de opwarming onder de 1,5 graden blijft.

Het is belangrijk om te benadrukken dat dit zeer onexacte wetenschap is: het energieverbruik van de mensheid hangt primair af van de groei van de wereldbevolking en de welvaart, dus als je zo'n scenario schrijft, probeer je eigenlijk de sociaal-economische geschiedenis van de mensheid in de komende eeuw te

voorspellen. We weten door terug te kijken hoe goed dat tot nu toe gelukt is: niet, dus.

Deugstrijdpunt voor alarmisten

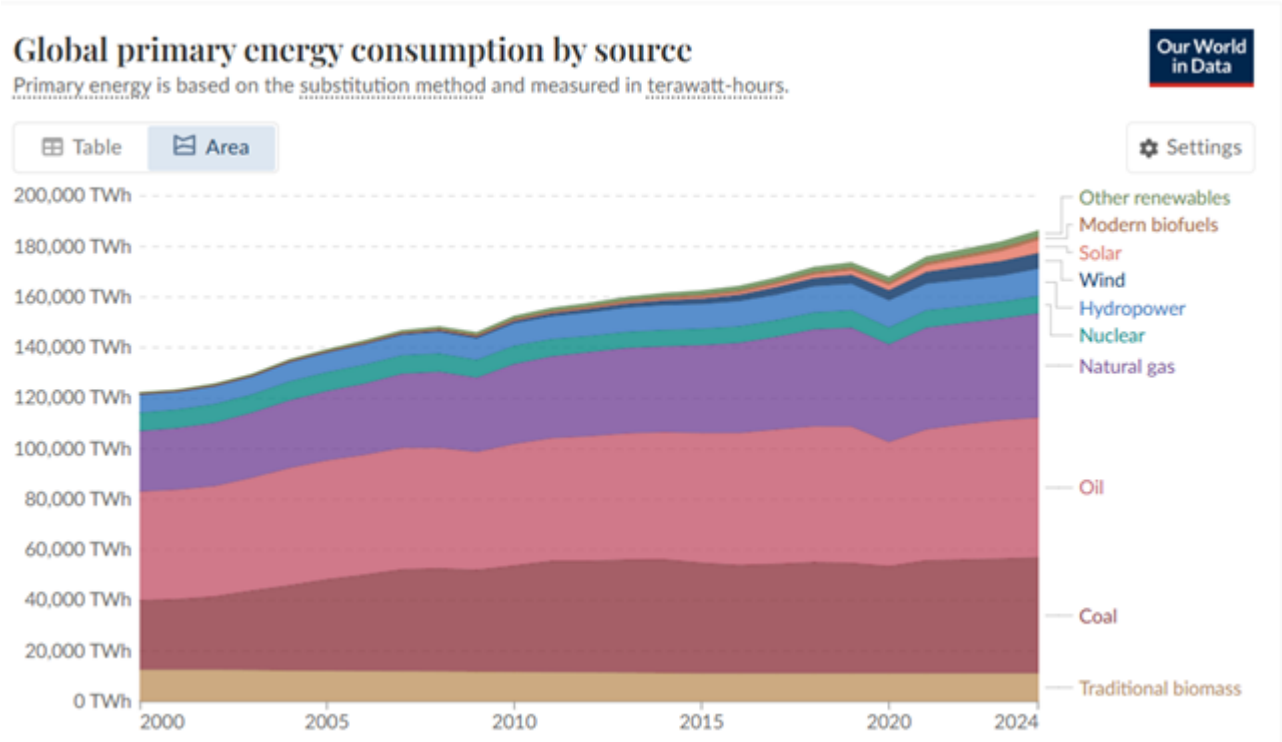
Wat betreft het meest gunstige scenario, met slechts 1,5 graad opwarming: het is al een paar jaar duidelijk dat dit niet meer haalbaar is. En over SSP5-8.5 betogen realisten binnen de klimaatwetenschap al tien jaar dat dit scenario met zijn explosief toenemende CO2-uitstoot ongeloofwaardig is.

Dat het IPCC dit nu officieel toegeeft door deze scenario's te schrappen, was wereldnieuws. Collega Maarten van Andel plaatste deze zet van het IPCC deze week al in z'n politieke en maatschappelijke context.

Het schrappen van SSP5-8.5 werd meteen een soort deugstrijdpunt voor klimaatalarmisten: er is geen sprake van, zeggen die, dat het IPCC er naast zat of te lang aan dit rampscenario heeft vastgehouden. Volgens hen zien we hier een voorbeeld van de preventieparadox: juist omdat de gevolgen van SSP5-8.5 voor de mensheid zo vreselijk waren, is er klimaatbeleid doorgevoerd om dit scenario te voorkomen.

Is dat plausibel? Gegeven een gestaag groeiende mensheid en dito mondiale welvaart, is CO2-arme energie de enige manier om de groei van de CO2-uitstoot te dempen. Ontegenzeggelijk is het aandeel 'hernieuwbare' energie (zon en wind) de afgelopen decennia snel gegroeid (terwijl kernenergie ongeveer gelijk bleef). Maar zou zonder hernieuwbare energie het rampscenario SSP5-8.5 zich in volle hevigheid voltrokken hebben?

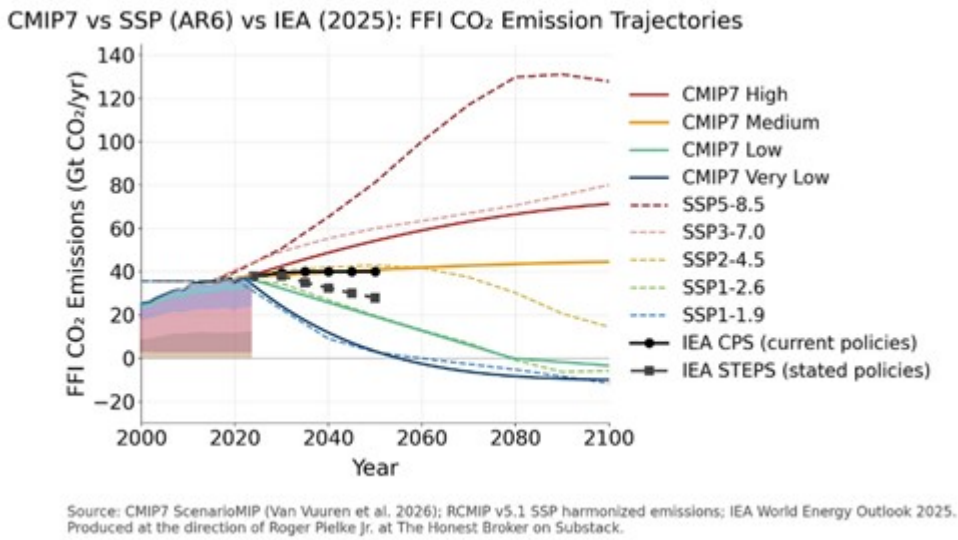
Die snelle groei van 'hernieuwbaar' neemt niet weg dat hun aandeel in de totale energieconsumptie van de wereld nog steeds weinig voorstelt. Zie onderstaand overzicht:

Bron: https://ourworldindata.org/energy-production-consumption/

Zon- en wind-energie zijn de roze en donkerblauwe sliertjes rechtsboven. De groeipercentages deze eeuw ogen dan wel spectaculair, maar dat komt omdat ze op vrijwel nul begonnen in 2000.

Hoe zou deze ontwikkeling het SSP5-8.5 scenario verijdeld hebben? Om daar een beeld van te krijgen, heb ik deze grafiek op schaal in onderstaande grafiek van het SSP5-8.5 scenario voor deze eeuw geplakt:

Bron: https://rogerpielkejr.substack.com/p/rcp85-is-officially-dead, afbeelding bewerkt door AJ

De sliertjes zon- en wind zijn in deze bredere context vrijwel niet meer te zien, en vallen in het niet bij de gigantische toename van de fossiele uitstoot van SSP5-8.5 (de bovenste rode stippellijn). Uiteraard is het mogelijk dat zon- en wind de rest van deze eeuw nog sterk groeien, maar je kunt niet met droge ogen beweren dat wat 'hernieuwbaar' de afgelopen twintig jaar geleverd heeft, in de glazen bol het grote verschil maakt om van SSP5-8.5 af te stappen: dat was altijd al een vergezocht rampscenario.

Merk ook op dat het nieuwe hoogste uitstoot-scenario van het IPCC, CMIP7 High (rode doorgetrokken lijn), niet een kleine bijstelling is ten opzichte van SSP5-8.5, maar tweederde van de voorspelde groei in de CO2-uitstoot schrapt.

Nog steeds te somber

Deze afbeelding komt van de door alle alarmisten verketterde klimaatwetenschapper Roger Pielke jr., die al jaren tegen zulke rampscenario's ageert. In zijn beoordeling zijn de nieuwe Medium-scenario's die het IPCC nu het meest waarschijnlijk acht nog te somber. Hij wijst op een vreemde manoeuvre om de CO2-uitstoot (en dus de mondiale opwarming) van die scenario's op te krikken: die nemen aan dat er in 2100 13 à 14 miljard mensen op aarde zijn, 3 à 4 miljard meer dan de VN-prognoses.

Pielke concludeert dan ook: 'Het nieuwe Medium kun je beter beschouwen als een worst-case scenario, in plaats van een scenario gebaseerd op het huidige beleid. (…)Misschien, als de voorspelde demografische trends omlaag blijven gaan, zal CMIP Low zoiets voorstellen als het "huidig beleid" scenario.' CIMP7 Low is de groene lijn in de grafiek, die naar 'netto-nul' in 2080 gaat.

Bangmaker voor dure maatregelen

Nu de IPCC-rampscenario's ook officieel ten grave gedragen zijn, zullen instanties als het KNMI en allerlei klimaatalarm-afdelingen op universiteiten eens diep in hun ziel moeten kijken: is er nog wel een klimaatcrisis? Het KNMI paste in 2023 de IPCC-scenario's toe op Nederland en kwam op basis van SSP5-8.5 uit op meer dan een meter zeespiegelstijging in 2100. Dat gaat dus niet meer gebeuren. Ook 'extreme' hittegolven (wat in een alleszins leefbaar land als Spanje trouwens normaal zomerweer is) gaan Nederland bij nader inzien niet teisteren.

Ondanks de al jaren aanzwellende kritiek fungeren RCP8.5 en SSP5-8.5 nog steeds in al het klimaatbeleid als bangmaker om dure maatregelen af te dwingen. Neem bijvoorbeeld de motivatie voor het beruchte, 28 miljard euro kostende klimaatpakket van Rob Jetten in 2023 om 0,000036 graad opwarming te voorkomen. Jetten, klimaatminister in het kabinet Rutte IV, beweerde toen dat zijn klimaatpakket noodzakelijk en kosteneffectief was, omdat Nederland anders 'onleefbaar' zou worden, en er tot 2050 173 miljard euro klimaatschade zou zijn.

Het is voor normale mensen nauwelijks te bevatten wat een compleet kulverhaal dit is – wat ook de belangrijkste reden is dat Jetten er mee wegkwam: normale mensen geloven niet dat een minister zonder blikken of blozen in de Tweede Kamer desinformatie kan verspreiden. Dit schadebedrag plukte Jetten van een website, de Klimaatschadeschatter, die uitgaat van het RCP8.5 scenario. Met die berekening en de draai die Jetten daar aan gaf is overigens nog veel meer mis, zie deze column.

Minstens vijf jaar te lang

Het is maar één voorbeeld hoe rampscenario RCP8.5, meestal zonder dat dit expliciet gemaakt wordt, als rechtvaardiging voor extreem beleid moet dienen. Het is ook het voornaamste argument waarom adaptatie (je eigen land voorbereiden op klimaatverandering, bijvoorbeeld door dijkverhoging) onhaalbaar zou zijn, zodat alles moet worden ingezet op mitigatie (klimaatverandering voorkomen door de

mondiale CO2-uitstoot naar nul terug te brengen, te beginnen in eigen land).

De zelfcorrectie op dit punt heeft in de klimaatwetenschap ongeveer tien jaar geduurd, en dat was minstens vijf jaar te lang. De politiek hoeft niet dezelfde fout te maken: die kan eisen dat het KNMI en andere instanties die zich met klimaatbeleid bemoeien, zoals het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) nog dit jaar met een herijking van hun scenario's en adviezen komen.

Arnout Jaspers is auteur van ***De Klimaatoptimist****. Het boek is verschenen bij Uitgeverij Blauwburgwal en is* ***HIER*** *te bestellen.*

Wynia's Week *verschijnt 156 keer per jaar en wordt* ***volledig mogelijk gemaakt*** *door de donateurs. Doet u mee?* ***Doneren kan zo****.* ***Hartelijk dank!***